

KOMENTARI NA ELABORAT PROCJENE UTICAJA EKSPLOATACIJE TEHNIČKO- GRAĐEVINSKOG KAMENA SA LEŽIŠTA „NALJEŽIĆI“ NA ŽIVOTNU SREDINU

Nikšić, 06. mart 2013. godine

SVAKA AKCIJA SE RAČUNA!

SADRŽAJ |

I OPŠTA DOKUMENTACIJA	3
RJEŠENJE O UPISU U REGISTAR NEVLADINIH ORGANIZACIJA	3
II TEHNIČKI DIO	4
UVOD	4
KOMENTARI NA PREDMETNI ELABORAT	5
ZAKLJUČCI	6
PREGLED KORIŠĆENE REGULATIVE I DOKUMENTACIJE	7

Еколошки покрет „ОЗОН“ · Ekološki pokret „OZON“

Arhus centar Nikšić
Serdara Jola Piletića bb
81 400 Nikšić
Crna Gora

T/f: +382 40 241 063
E: info@ozon.org.me
www.ozon.org.me

I OPŠTA DOKUMENTACIJA |

RJEŠENJE O UPISU U REGISTAR NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Crna Gora
Vlada Crne Gore
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Br.05-006/12- 14576/1
Podgorica, 25.09.2012. godine

Na osnovu člana 19 Zakona o nevladim organizacijama („Sl.list CG“ broj 39/11), Ministarstvo unutrašnjih poslova, u postupku upisa nove činjenice u Registar nevladinih organizacija, a postupajući po prijavi Udruženja naziva Ekološki pokret „OZON“, na engleskom jeziku naziva Environmental movement „OZON“, od 10.08.2012. godine, donosi

RJEŠENJE

U Registar udruženja, pod rednim brojem 3756 rubrika 4, vrši se promjena i upisuje činjenica o novom Statutu Udruženja naziva Ekološki pokret „OZON“, na engleskom jeziku naziva Environmental movement „OZON“, sa sjedištem u Nikšiću.

Upisom u Registar udruženja promjene činjenice iz tačke 1 dispozitiva ovog Rješenja, Nevladino udruženje naziva Ekološki pokret „OZON“, na engleskom jeziku naziva Environmental movement „OZON“, izvršilo je usklajivanje Statuta sa Zakonom o nevladim organizacijama („Sl.list CG“ broj 39/11)

Obrázloženje

Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave br. 02-5308/06 od 08.12.2006. godine, upisano je u Registar udruženja Udruženje građana „OZON“ Nikšić, sa sjedištem u Nikšiću, pod brojem 3756, koje je Rješenjem br.01-1667/1 od 08.02.2011. godine, promjenilo naziv u Ekološki pokret „OZON“, na engleskom jeziku naziva Environmental movement „OZON“.

Dopisom od 10.08.2012.godine, navedeno Nevladino udruženje, u potpisu Aleksandar Perović, kao lice za zastupanje, obavijestilo je Ministarstvo unutrašnjih poslova, da je na sjednici Skupštine Udruženja dana 26.07.2012.godine donijeta Odluka o usklajivanju Statuta organizacije sa Zakonom o nevladim organizacijama. Uz dopis je dostavljen izvod iz zapisnika i novi Statut Udruženja, koji je usvojila Skupština Udruženja, dana 26.07.2012.godine, pa je primjenom čl. 19 i 49 Zakona o nevladim organizacijama odlučeno kao u dispozitivu Rješenja.

Rješenje je doneseno u obliku i sastavnim djelovima u skladu sa odredbama čl. 201 st.1, čl.202 st.1 i čl. 203 st.1 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl.list RCG“, br. 60/03 i „Sl.list CG“, broj 32/11).

Pravna pouka: Ovo Rješenje je konačno i protiv njega se može podnijeti tužbu Upravnom sudu Crne Gore u roku od 30 dana od dana prijema Rješenja.

II TEHNIČKI DIO |

UVOD

Ekološki pokret „OZON“, postupajući kao zainteresovana javnost, a u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05 od 28.12.2005, "Sl. list Crne Gore", br. 40/10 od 22.07.2010, 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011), dana 23. februara 2013. godine, zatražio je od Arhus centra Podgorica, preko koga Agencija za zaštitu životne sredine omogućava javni uvid, Elaborat procjene uticaja eksploatacije tehničko-građevinskog kamena sa ležišta „Nalježići“ na životnu sredinu, koga je uradila ovlašćena firma MEDIX d.o.o, sa sjedištem u Podgorici, sa pratećom dokumentacijom u elektronskoj verziji.

Nakon što smo istog dana dobili traženu dokumentaciju, postupajući shodno ustaljenoj praksi Arhus centra Nikšić, učinili smo je dostupnom javnosti putem naše zvanične internet prezentacije (<http://www.ozon.org.me/?p=1793>), čime smo željeli olakšati svim zainteresovanim i dati doprinos kvalitetu javnog dijaloga.

U pripremi naših Komentara imali smo intezivnu komunikaciju sa mještanima MZ Gornji Grbalj, koji su sa nama podijelili sumnju da je direktnim stavljanjem predmetnog Elaborata na javnu raspravu, povrijeđena procedura te da je trebalo prvo razmotriti potrebu procjene uticaja na životnu sredinu (I faza) pa tek onda upriličiti javni uvid i javnu raspravu.

Nakon, razgovora sa predstavnicima Agencije za zaštitu životne sredine, iz Sektora za izdavanje dozvola, obavješteni smo da sve urađeno u skladu sa zakonima, o čemu smo obavijestili mještane MZ Gornji Grbalj.

Tom prilikom smo informisani da će u Komisiji za ocjenu predmetnog Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, biti i predstavnik/ca mještana MZ Gornji Grbalj.

Imajući u vidu da je riječ o projektu koji nesporno ima značajan uticaj na životnu sredinu, kao i na socio-ekonomski kvalitet života i spremnost mještana da aktivno učestvuju u javnoj raspravi, pa i kroz Komisiju, Ekološki pokret „OZON“ predlaže da se u sastav Komisije imenuju jedan predstavnik/ca mještana i jedan predstavnik/ca nevladinih organizacija koje djeluju u oblasti zaštite životne sredine, a čije je sjedište u Kotoru.

Smatramo da bi na taj način bilo adekvatno omogućeno predstavnicima civilnog društva da učestvuju u donošenju odluka koje se tiču životne sredine, na način koji je u skladu sa dobrim praksama.

Takođe, smatramo da bi organizatori javne rasprave, Agencija za zaštitu životne sredine, trebalo da zainteresovanoj javnosti pruži adekvatne dokaze da je procedura ispoštovana i da to što je inovirani Elaborat direktno stavljan na javni uvid i na javnu raspravu nije kršenje zakonske procedure.

Zbog specifičnosti projekta, te nesporne činjenice da je javnoj raspravi za inovirani Elaborat, prethodila, po nama, dosta čudna komunikacija Opštine Kotor i Ministarstva ekonomije, koju je obilježilo mijenjanje prvobitnog scenarija i tumačenja Zakona o rudarstvu, konkretno članova 69, 70 i 71, smatramo da je potrebno sa naročitim senzibilitetom pristupi analizi predmetnog Elaborata, gdje će naročito značajnu ulogu imati Komisija koju je potrebno odrediti na način da budu zastupljeni ključni stručni profili.

Nadamo se da će naši Komentari uticati na kvalitet argumentovanog javnog dijaloga i konačne odluke.

Takođe, nadamo se da će i naši predlozi vezani za pojašnjenje zakonitosti javne rasprave i broj predstavnika/ca civilnog društva u Komisiji biti uvažen.

KOMENTARI NA PREDMETNI ELABORAT

MULTIDISCIPLINARNI TIM

Mišljenja smo da je u Multidisciplinarnom timu moralo biti mjesta za stručnjaka rudarske ili građevinske struke, naročito imajući u vidu prirodu projekta.

Bez želje da omalovažimo kredibilitet Multidisciplinarnog tima formiranog Rješenjem preduzeća MEDIX d.o.o kojeg je potpisala Ljiljana Vuksanović, direktorka, ipak se kao logično nameće potreba ekspertize stručnjaka profila rudarskog ili građevinskog inženjera, sa iskustvom u projektima ovakve vrste.

NAZIV

Imajući u vidu da je ovo inovirana verzija Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat za koji se već organizovala javna rasprava i za koji je Komisija, formirana od strane nadležnog organa nije dala saglasnost, smatramo da je u samom nazivu potrebno istaći INOVIRANI.

3.o. OPIS PROJEKTA

Obzirom da je na str 19. navedeno da se na predmetnoj lokaciji, već skoro 40 godina vrši eksploatacija tehničko – građevinskog kamena, te da je projektovani period za dalju upotrebu 5 godina, mišljenja smo da nije adekvatno objašnjeno da li se nakon tog perioda završava sa upotrebom kamenoloma i pristupa sanaciji terena

3.10. RADNA SNAGA

Nije jasno da li je riječ o već uposlenim ljudima ili će se otvoriti nova radna mjesta, što je od važnosti zbog socio-ekonomskog aspekta projekta i uticaja na kvalitet života lokalne zajednice.

3.13. VRSTE I KOLIČINE ISPUŠTENIH GASOVA, PRAŠINE I BUKE U PROCESU EKSPLOATACIJE KREČNJAKA NA PK „NALJEŽIĆI“

Ovaj segment predmetnog Elaborata nije adekvatno obrađen, potrebno je uzeti u obzir kumulativne efekte, naročito kada je buka u pitanju. Tabelarni prikaz nivoa buke pojedinačnog rada mašina ne može biti referentan reper.

4.o. OPIS RAZMATRANIH ALTERNATIVA

Ovo poglavlje ne ispunjava zakonom propisanu suštinu.

5.o. STANOVNIŠTVO

5.1. STANOVNIŠTVO (NASELJENOST I KONCENTRACIJA)

Očigledan je trend smanjenja stanovništva, pa ga kao takvog treba i definisati. Nije korektno projektovati da neće doći do povećanja naseljenosti niti koncentracije stanovništva, već je potrebno jasno navesti da postoji optimalna opasnost za dalji negativni trend smanjenja broja i koncentracije stanovnika na tom prostoru, prije svega u naseljima Nalježići i Šišići.

5.6. PEJZAŽNE KARAKTERISTIKE

Imajući u vidu da na relativno malom prostoru postoje tri kamenoloma, te ostvareni period eksploatacije, nesporno je da je pejzažni izgled značajno promijenjen i da će negativni trend biti nastavljen.

5.7. ZAŠTIĆENI OBJEKTI

Potrebno je definisati kulturno –istorijsku vrijednost, a ne dimenzije, to nije suština.

6.0. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH MJERA

Da bi se dao opis značajnih mera potrebno je imati početno stanje svih segmenata životne sredine koji se analiziraju, što nije adekvatno prikazano u ovom dokumentu.

7. OPIS MJERA ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Odlaganje otpada

Imajući u vidu da je najznačajniji otpad u tehnološkom procesu rada kamenoloma ulje iz rudarskih mašina i transportnih sredstava, te pominjanje drugi vrsta opasnog otpada, smatramo da je potrebno projektovati količine i u ovom dokumentu, uz naravno obavezu da se uradi Plan upravljanja otpadom, kao i da se potpiše ugovor sa ovlašćenim firmama, koje posjeduju potrebne dozvole nadležnih organa, što bi trebao da bud edio prateće dokumentacije.

8. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINE

Nije dato početno stanje, bez čega nije moguće raditi monitoring životne sredine.

Takođe, u ovom segmetnu a zbog prirode projekta, potrebno je predvidjeti i način informisanja javnosti, odnosno obaveze korisnika kamenoloma u dijelu monitoringa životne sredine.

9. REZIME INFORMACIJA

Poglavlje je potrebno doraditi u skladu sa datim komentarima.

ZAKLJUČCI

Ekološki pokret „OZON“ smatra zbog svega navedenog da Elaborat procjene uticaja eksploatacije tehničko-građevinskog kamenja sa ležišta „Nalježići“ na životnu sredinu, ne ispunjava svoju suštinu, te da nedostatak početnog stanja svih segmenata životne sredine, kao i projektovanih količina opasnog otpada, i konačno neadekvatno obrađena poglavlja kao što su Opis razmatranih alternativa, Opis mogućih značajnih mera i Program praćenja uticaja na životnu sredinu, i konačno i sam socio-ekonomski aspekt kvaliteta života lokalne zajednice, predstavljaju ključne razloge da se **ne izda saglasnost**.

PREGLED KORIŠĆENE REGULATIVE I DOKUMENTACIJE

- 1) Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05 od 28.12.2005, "Sl. list Crne Gore", br. 40/10 od 22.07.2010, 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011);
- 2) Elaborat procjene uticaja eksploatacije tehničko-građevinskog kamena sa ležišta „Nalježići“ na životnu sredinu – MEDIX d.o.o. Podgorica (februar 2013) sa prilozima